

Timor Wschodni

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie Timoru Wschodniego

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją poprzednią rezolucję w sprawie Timoru Wschodniego,
 - uwzględniając oświadczenie Prezydencji w sprawie Timoru Wschodniego wydane w dniu 31 maja 2006 r. w imieniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając informacje Specjalnego Wysłannika Sekretarza Generalnego ONZ dla Rady Bezpieczeństwa (5432. posiedzenie),
 - uwzględniając art. 115 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Timor Wschodni jest opanowany przez przemoc od czasu zwolnienia w kwietniu 2006 około 600 żołnierzy, tj. jednej trzeciej sił zbrojnych; a także mając na uwadze, że w dniach 28-29 kwietnia 2006 r. w wyniku zbrojnej konfrontacji między uzbrojonymi siłami wojska a zwolnionymi oddziałami oraz wspierającymi ich cywilami śmierć poniosła nieustalona liczba ofiar;
- B. mając na uwadze, że w wyniku niepokojów, zamieszek i przemocy gangów śmierć poniosło wiele osób, jeszcze więcej zostało rannych, a dziesiątki tysięcy ludzi uciekło ze stolicy i przebywa na otaczających ją wzgórzach lub znalazła schronienie w innych miejscach korzystając z ochrony kościoła, ONZ lub ambasad;
- C. mając na uwadze, że zgodnie z informacjami ONZ w dniu 25 maja 2006 r. żołnierze otworzyli ogień w kierunku nieuzbrojonej policji zabijając dziewięciu i raniąc dwudziestu siedmiu policjantów;
- D. mając na uwadze niestabilną sytuację polityczną utrzymującą się w Timorze Wschodnim pomimo złożenia dymisji przez ministra spraw wewnętrznych i ministra obrony oraz pomimo innych wysiłków i środków podjętych przez władze Timoru Wschodniego;
- E. mając na uwadze żądania protestujących domagających się złożenia dymisji przez premiera, Mari Alkatiri;
- F. mając na uwadze dramatyczne pogorszenie się bezpieczeństwa i kryzys polityczny, które zmusiły władze Timoru Wschodniego do wystąpienia z prośbą o pomoc obcych wojsk w celu zapobieżenia bezsensownej przemocy i przywrócenia prawa i porządku;
- G. popierając wysiłki podjęte przez prezydenta Xanana Gusmão i ministra Ramosa Hortę, występujących w imieniu rządu, mające na celu przywrócenie stabilności politycznej i społecznej, włączając w to rozmowy z przedstawicielami zwolnionych żołnierzy, oficerami policji i agentami, którzy w obecności obserwatorów ONZ opuścili swoje struktury organizacyjne;

- H. mając na uwadze, że Wysoki Komisarz ONZ ds. Uchodźców doniósł o przemieszczeniu się ponad 100.000 osób, które zostały wysiedlone w ostatnich tygodniach w wyniku zawieruchy wywołanej zwolnieniem jednej trzeciej sił zbrojnych i rozdrobnieniem sił policji, w wyniku których doszło do przemocy gangów;
- I. mając na uwadze, że mandat misji ONZ w Timorze Wschodnim (obecnie UNOTIL), niegdyś liczącej ok. 11 000 żołnierzy i cywilów, ale dziś ograniczonej do 130 członków, doradców wojskowych i przedstawicieli policji wygasa w dniu 20 czerwca 2006 r. po przedłużeniu go przez Radę Bezpieczeństwa w maju 2006 r. jedynie o jeden miesiąc, pomimo propozycji Sekretarza Generalnego ONZ, aby mandat ten przedłużyć o jeden rok;
- J. mając na uwadze, że poziom bezrobocia w Timorze Wschodnim kształtuje się na poziomie około 80%, z czego 40% bezrobotnych żyje poniżej progu ubóstwa, a 60% ma 18 lat lub mniej;
- K. mając na uwadze niezbywalne i suwerenne prawo narodu Timoru Wschodniego, w szczególności do swoich surowców naturalnych,
1. wzywa wszystkie strony w Timorze Wschodnim do powstrzymania się od przemocy, nawiązania wielostronnego dialogu w celu ustalenia różnic politycznych oraz do uczestnictwa w procesie demokratycznym w granicach wyznaczonych przez prawo i konstytucję i przyczynienia się w ten sposób do przywrócenia stabilności społecznej i politycznej;
 2. przyjmuje z zadowoleniem decyzję władz Timoru Wschodniego wzywającą do przeprowadzenia międzynarodowego śledztwa w związku z wydarzeniami z 28-29 kwietnia 2006 r. oraz 23-25 maja 2006 r., gdy zbrojna konfrontacja między siłami zbrojnymi Timoru Wschodniego a uprzednio zwolnionymi żołnierzami i popierającymi ich cywilami spowodowała nieustaloną liczbę ofiar śmiertelnych;
 3. wzywa rząd i prezydenta Timoru Wschodniego do podjęcia wszystkich niezbędnych kroków w celu położenia kresu przemocy i przywrócenia bezpiecznych i stabilnych warunków przy pełnym poszanowaniu konstytucji Timoru Wschodniego;
 4. przypomina, że rola, którą musi odgrywać społeczność międzynarodowa, a w szczególności ONZ i Rada Bezpieczeństwa, ma podstawowe znaczenie dla procesu konsolidacji Timoru Wschodniego oraz jego niezależności i suwerenności, a także dla konsolidacji demokracji w tym młodym narodzie;
 5. podkreśla, że proces stopniowego ograniczania misji ONZ w Timorze Wschodnim w ciągu ostatnich czterech lat musi zostać odwrócony i wzywa do pilnego rozmieszczenia sił policyjnych pod kierownictwem ONZ aby pomóc w przywróceniu stabilności oraz sił pokojowych ONZ, zgodnie z prośbą władz Timoru Wschodniego z dnia 13 czerwca 2006 r.
 6. popiera przedłużenie mandatu ONZ zgodnie z propozycją Sekretarza Generalnego oraz wzywa jednostki sił pokojowych i policji cywilnej do pozostania w Timorze Wschodnim do momentu przejścia ich zadań przez siły zbrojne i policję tego kraju;
 7. zaleca, aby przy zaangażowaniu suwerennych władz Timoru Wschodniego oraz przy uwzględnieniu specyfiki mandatu przyznanego każdej z międzynarodowych jednostek sił zbrojnych stacjonujących w tym kraju pod nadzorem i kontrolą ONZ, ustanowić

skuteczne horyzontalne kanały porozumiewania się i współpracy między siłami międzynarodowymi w celu jak najlepszego służenia interesom narodu Timoru Wschodniego, rzeczywistego przywrócenia porządku publicznego oraz szybkiego powrotu do pełnej normalności instytucjonalnej;

8. z zadowoleniem przyjmuje włączenie Timoru Wschodniego do grupy państw AKP;
9. uznaje potrzebę wsparcia politycznego, technicznego i finansowego dla Timoru Wschodniego w celu odbudowy infrastruktury oraz struktur administracyjnych, które mają podstawowe znaczenie dla wznowienia procesu wdrażania planu jego rozwoju;
10. wzywa Unię Europejską i wspólnotę międzynarodową do ustanowienia i zwiększenia ich niezbędnego wsparcia dla umocnienia demokracji i kultury demokratycznej w Timorze Wschodnim, skupienia się na kulturze wielopartyjności i budowaniu instytucji – mianowicie parlamentu, rządu, sądownictwa, sił bezpieczeństwa, obrony i organów wykonujących prawo – oraz wspierania w rozwoju mediów na terenie całego kraju, jak też wzmocnienia systemu edukacji i ochrony zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb kobiet i dzieci;
11. wzywa wspólnotę międzynarodową do istotnego zwiększenia wsparcia dla skutecznego monitorowania przestrzegania praw człowieka w Timorze Wschodnim oraz zapewnienia pomocy dla rozwoju lokalnych grup działających na rzecz praw człowieka oraz lokalnych usług dla ofiar przemocy;
12. wzywa Radę i Komisję do nakłonienia władz Timoru Wschodniego do wprowadzenia zakazania, rozwiązania i rozbrojenia wszelkich grup paramilitarnych, uzbrojonych gangów i uzbrojonych cywilów oraz do wyrażenia zaniepokojenia Europy sprawą przemocy policyjnej na wszystkich oficjalnych spotkaniach na najwyższym szczeblu z władzami Timoru Wschodniego;
13. wzywa przedstawicieli Timoru Wschodniego do przestrzegania międzynarodowych standardów praw człowieka oraz zapewnienia, aby policja i siły zbrojne traktowały cywilów zgodnie z międzynarodowymi normami i standardami w zakresie praw człowieka;
14. wzywa Konferencję Przewodniczących do wyrażenia zgody na wysłanie delegacji ad hoc do Timoru Wschodniego jesienią 2006 r. w celu dokonania oceny sytuacji politycznej i skontrolowania adekwatności programów pomocowych UE;
15. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, władzom państwowym Timoru Wschodniego (tj. prezydentowi, parlamentowi i rządowi), Wysokiemu Przedstawicielowi ds. Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa, Sekretarzowi Generalnemu ONZ i Radzie Bezpieczeństwa ONZ.